

KRAJINY ZÁZRAKŮ. VÝSTAVA V OBLASTNÍ GALERII LIBEREC OBJEVUJE POKLADY BAROKNÍHO MALÍŘSTVÍ

Tisková zpráva | Liberec | 23. června 2022

Krajinami zázraků svatého Františka z Assisi a dalších světců provází stejnojmenná výstava, která je nyní zahajována v Oblastní galerii Liberec. Bazénová hala hostí dílo barokního malíře, turnovského rodáka Jana Jiřího Hertla. Krajiny střední Itálie i Českého ráje ožívají na souboru obrazů ze zrušeného františkánského kláštera v Turnově, které v tomto rozsahu může veřejnost vidět poprvé po více než sedmdesáti letech.

Když roku 1707 vyhořel františkánský klášter v Turnově včetně kostela, zasvěceného sv. Františkovi z Assisi, povolali řeholníci k jeho obnově také malíře Jana Jiřího Hertla (1670–1740). Nejprve namaloval několik podobizen františkánských řádových světců a později, v letech 1718 až 1725, spolu se svou dílnou také dvacet pět monumentálních lunet, jimiž vyzdobil klášterní ambity. Rozvoj sakrální architektury a duchovního života v severovýchodních Čechách obecně tehdy vydatně podporovala hraběnka Marie Markéta z Valdštejna, pocházející ze staré české rodiny Černínů z Chudenic. Její finanční dary umožnily rozvoj barokní architektury, sochařství a malířství v celém Pojizeří. Vznikl tak pozoruhodný soubor, který patří k vrcholům barokního umění. Nyní jej v nebývalém rozsahu a s řadou nově restaurovaných obrazů lze spatřit v libereckých Lázních na výstavě, kterou Oblastní galerie Liberec připravila ve spolupráci s Muzeem Českého ráje v Turnově k 750. výročí první písemné zmínky o Turnově.

„Výstava Krajiny zázraků má potenciál změnit zažitý pohled na barokní malířství,“ říká ředitel Oblastní galerie Liberec Pavel Hlubuček. „Silná tradice moderních expozic barokního umění v Čechách, která se táhne již od legendární výstavy Pražské baroko, konané v létě 1938 ve Valdštejnském paláci, ustavila konvenční řadu velkých jmen, počínající Karlem Škrétou a vrcholící Petrem Brandlem a Janem Kupeckým. Nyní k nim přibývá další: Jan Jiří Hertl.“ Síla, která se skrývá v Hertlových výjevech ze života sv. Františka z Assisi, ukazuje autora jako výraznou osobnost barokního malířství v Čechách, zřetelně vystupující z plejády menších tvůrců, kteří v té době realizovali četné církevní zakázky. Jednotlivé scény ze života sv.

Františka z Assisi, světce působícího na přelomu 12. a 13. století, již měly na počátku 18. století ve františkánské ikonografii značně ustálenou podobu. Jan Jiří Hertl jim však dokázal dát originální ráz a díky bravurnímu malířskému podání také neobyčejnou živost. Na podobizně jiného řádového světce, sv. Jana Kapistránského, zase přenesl jeho zázrak do typické krajiny Českého ráje se siluetou hradu Trosky v pozadí.

„Zpřístupnění ojedinělého konvolutu díla Jana Jiřího Hertla je výjimečným výstavním projektem, který vznikl díky úzké spolupráci našich dvou příspěvkových organizací,“ říká Květa Vinklátová, náměstkyně hejtmana a radní pro kulturu, památkovou péči a cestovní ruch. *„750. výročí města Turnova se tak stalo jedinečnou příležitostí prezentovat sbírky, o které naše organizace pečují, a poukázat na jejich nadregionální význam i důležité mezníky v historii města.“*

Františkánský klášter v Turnově zanikl v roce 1950 během násilné likvidace mužských klášterů spojené s deportací posledních čtyř řeholníků, označované jako Akce K. Objemný soubor Hertlových děl získalo Muzeum Českého ráje v Turnově, které jej systematicky restauruje již od roku 1988. Aktuálně v letech 2019–2022 byl v rámci projektu IROP zrestaurován soubor dvanácti lunet pocházejících z klášterního ambitu, z původních pětadvaceti maleb je obnoveno osmnáct obrazů. Projekt byl realizován ve třech etapách a vyžádal si náklady v celkové výši 995 tisíc korun. Restaurování samotné i následný umělecko-historický průzkum přinesly řadu nových zjištění ohledně ikonografického určení, okolností vzniku maleb či dříve skrytých mistrovských detailů.

„Díky tomu se na dosud neúplnější výstavě malířova díla můžeme přesvědčit, že spolu s žákem Matyáše Bernarda Brauna, slavným sochařem Josefem Jiřím Jelínkem z Kosmonos, představuje Jan Jiří Hertl vrcholnou etapu vývoje barokního umění v severovýchodních Čechách,“ uzavírá Jan Prostředník, ředitel Muzea Českého ráje v Turnově. *„Výstava, kterou připravil kurátor Miroslav Cogan, názorně ukazuje, že baroko v Čechách bylo počátkem 18. století ve skutečnosti mnohem pestřejší a mnohotvárnější.“*

Výstavu společně připravili Oblastní galerie Liberec a Muzeum Českého ráje v Turnově ve spolupráci s Královskou kanonií premonstrátů na Strahově, Muzeem Mladoboleslavska, Státním okresním archivem Semily a Národním zemědělským muzeem.

Krajiny závraků

24. 6.–9. 10. 2022

Oblastní galerie Liberec – Bazénová hala

Výstavu pořádá Oblastní galerie Liberec a Muzeum Českého ráje v Turnově ve spolupráci s Královskou kanonií premonstrátů na Strahově, Muzeem Mladoboleslavská, Státním okresním archivem Semily a Národním zemědělským muzeem.

Kurátor výstavy | PhDr. Miroslav Cogan

Autoři textů | PhDr. Miroslav Cogan, Mgr. Dagmar Fialová (ed.), Mgr. Hedvika Kuchařová, Ph.D., Mgr. Lenka Laurynová, Mgr. Pavel Sosnovec, Mgr. Pavla Vosátková, ak. mal. rest.

Supervize | Mgr. Pavel Hlubuček, MBA

Architektura | Ing. arch. Hynek Fetterle, BELCREDI Architektura

Grafika | Colmo graphic design studio – MgA. Markéta Hanzalová a MgA. Tereza Drábková

Zápůjčky | Muzeum Českého ráje v Turnově, Královská kanonie premonstrátů na Strahově, Římskokatolická farnost – děkanství Turnov, Muzeum Mladoboleslavská

3

Výstava se koná u příležitosti výročí 750 let od první písemné zmínky o Turnově a s finanční podporou Ministerstva kultury.

Kontakt pro média:

Mgr. Dagmar Fialová | E: dagmar.fialova@ogl.cz | M: +420 724 412 271

Presskit s fotografiemi v tiskové kvalitě naleznete na <https://www.ogl.cz/aktuality>